

5.4.2 Vlastivěda

Obsah

5.4.2 Charakteristika předmětu Vlastivěda	2
VLASTIVĚDA - (LIDÉ A ČAS) - 4. – 5. ročník	5
VLASTIVĚDA - (LIDÉ KOLEM NÁS) - 4. – 5. ročník.....	7
VLASTIVĚDA - (MÍSTO, KDE ŽIJEME) - 4. – 5. ročník.....	9

5.4.2 Charakteristika předmětu Vlastivěda

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Vlastivěda navazuje na učivo Prvouky a dále ho rozvíjí. Vzdělávací obsah je zaměřen na vlast, společnost a její kulturu. Žáci se učí poznávat svou vlast prostřednictvím zeměpisného i historického hlediska, poznávají různé prameny informací a učí se s nimi pracovat. Snaží se porozumět soudobému životu ve společnosti a současně vyjadřovat své myšlenky, dojmy a názory. Poznávají i současné začlenění České republiky do Evropy.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenové třídě, lze využít i učebnu PC a altánek na školním dvoře. Výuka může být doplněna tematicky zaměřenými vycházkami a exkurzemi.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání informací
- učíme žáky třídit informace podle zadaných kritérií
- vedeme žáky k samostatnému organizování vlastního učení

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky postřehnout a pojmenovat problém
- učíme žáky pracovat s encyklopediemi a jinými zdroji informací
- vedeme žáky ke spolupráci při řešení problému

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně formulovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat druhým
- motivujeme žáky zapojovat se do diskusí

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky požádat o radu, pomoc
- učíme žáky spolupracovat

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů druhých
- učíme žáky respektovat pravidla

Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat podle zadání, návodu
- vedeme žáky k tomu, aby dokončili zadaný úkol
- umožňujeme žákům používat vhodné pomůcky

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům využívat digitální technologie při plnění zadaných úkolů
- učíme žáky vyhledávat a posuzovat informace
- učíme žáky volit vhodné postupy práce s daty z oblasti digitálních technologií

Školní vzdělávací program KOMPAS

Předmět: VLASTIVĚDA- (LIDÉ A ČAS)- 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- zanesse časové údaje do časové osy - porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti		Orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled, událostí, kalendáře, letopočet	Vv, Pv OSV
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;	- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (knihovna, muzeum a galerie) - prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý		Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov vlast, rodný kraj	MdV
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- pozná a pojmenuje významné památky v okolí svého bydliště - uvede významné události ze svého regionu - porovná život dnes s životem v dávných dobách podle zadaných kritérií	- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště - uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji - rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, Regionální památky	

Školní vzdělávací program KOMPAS

OSV – rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení, cvičení pozornosti a soustředění

MdV – tvorba mediálního sdělení – tvorba článku

.

Předmět: VLASTIVĚDA- (LIDÉ KOLEM NÁS)- 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi (např. ve škole, na poště, v obchodě) - uvede příklady pravidel, kterými se lidé řídí - rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby - vyvodí pravidla soužití ve skupině, (ve třídě, v rodině) - zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů	- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie;	VDO OSV
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	- uvede příklady vhodného a nevhodného chování a jednání - v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí - vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, - vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení -objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin)	- rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých - zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	VDO

Školní vzdělávací program KOMPAS

<p>- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<p>- uvede příklady vlastnictví soukromého, osobního, společného</p> <p>- uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu</p> <p>- uvede možnosti placení v obchodě,</p> <p>- spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení</p> <p>- uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti</p> <p>- sestaví jednoduchý rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak</p> <p>- řekne, zda si může koupit určitou věc vzhledem ke svým finančním možnostem</p> <p>- na příkladech objasní rizika půjčování peněz</p>	<p>- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</p> <p>- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p> <p>- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</p>	<p>Vlastnictví</p> <p>– soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p>	<p>OSV</p>
--	---	--	--	------------

VDO – občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství

VDO – občan, občanská společnost a stát – listina základních práv a svobod

OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovacích dovedností – dovednosti pro řešení problémů

OSV – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mě

Předmět: VLASTIVĚDA- (MÍSTO, KDE ŽIJEME)- 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- vyhledá v mapě místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu - určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu - zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu - porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny	- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje	Domov - prostředí domova, Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, riziková místa a situace	Vv
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- určí světové strany - za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany - vyhledá v mapě hlavní město - vyhledá a pojmenuje kraje ČR - vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany	Okolní krajina (místní oblast, region) - světové strany Regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR	
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) - pozná hranice ČR - ví, kde vyhledá význam grafických značek v mapě - podle barev v mapě popíše povrch ČR - vyhledá ČR v mapě Evropy - zná jména okolních států ČR - zná způsoby cestování v ČR a Evropě	- má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	Mapy obecnězeměpisné a tematické - grafika a vysvětlivky Okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary, - vodstvo na pevnině - rozšíření rostlinstva a živočichů Evropa a svět	EGS

Školní vzdělávací program KOMPAS

			- Evropské státy - cestování	
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt - podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení - zorientuje se v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky - s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí	- uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	Obec (město), místní krajina - minulost a současnost obce, (města), význačné budovy	
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- navrhne výlet do známých míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral - z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast - popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) - porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země	- sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	Obec (město), místní krajina - poloha v krajině, - dopravní síť	

Školní vzdělávací program KOMPAS

<p>- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<p>- pozná symboly naší státnosti a pojmenuje je - uvede místa a situace, kde státní symboly používáme - pozná a zná jména hlavních představitelů státu - orientuje se v oblasti státní správy a samosprávy – městský úřad, ministerstvo</p>	<p>- pozná státní symboly České republiky</p>	<p>Naše vlast - státní symboly - státní správa a samospráva</p>	<p>VDO</p>
--	---	---	--	------------

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – spravedlnost, zákon, význam ústavy

EGS – Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích